Varangerhalvøya nasjonalparkstyre

Postadresse
Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Postboks 700
9815 Vadsø

Besøksadresse
Damsveien 1
9800 Vadsø

Kontakt
Sentralbord: +47 78 95 03 00
Direkte: +47 78 95 03 59
sftfpost@statsforvalteren.no
www.nasjonalparkstyre.no/Varangerhalvoya

Arnt Støme
Komagvær
9960 KIBERG

Saksbehandler Geir Østereng **Vår ref.** 2019/7816-9 432.3 **Deres ref.** **Dato** 01.06.2021

Oppfølging av varsel om pålegg om retting av uthus jfr. vilkår i tidligere gitt byggetillatelse - gnr. 2 bnr. 2. i Vardø kommune

Det vises til nasjonalparkstyrets «Varsel om pålegg om retting av bygg på gnr. /bnr. 2/2 i Vardø kommune – uthus og do 26.03.2021.

De gav tilsvar til varselet. Styret behandlet saken i styremøte 27.5.2021 og vedtaket var:

Varangerhalvøya nasjonalparkstyre gir pålegg om retting av gammelt uthus ved riving/ demontering og bortfrakt på gnr./bnr 2/2 i Vardø kommune jamfør Naturmangfoldlovens § 69, første ledd. Pålegg om retting relatert til krav til riving av utedo utsettes inntil do er oppført inni uthuset, men eier anmodes om å gjøre dette samtidig.

Frist for retting justeres til 1 september 2021, hvor bygget minimum skal være demontert på stedet og være klargjort for utfrakt på senere snøføre/ evt. løftet ut ved bruk av helikopter.

Stedet befares så fort som mulig og på barmark etter 1. september for å se til at spor av bygget er fjernet/ pakket ned og klar for utfrakt på snøføre/ i luften.

Angående varsel om krav om retting kan unnlatelse av gjennomføring til frist medføre direkte gjennomføring av forvaltningen jamfør Naturmangfoldlovens § 69 første ledd, og myndigheten kan jamfør § 71 sørge for iverksetting av tiltakene, og kreves dekket av den ansvarlige.

Naturmangfoldlovens § 71 hjemler adgang til å fatte vedtak om tvangsmulkt overfor tiltakshaver for å sikre at loven og bestemmelser i medhold av den blir etterlevd.

I ditt tilsvar søkte du om bruk av helikopter eller utfrakt på barmark

Motorferdsel på barmark - traktor

Søknad om frakt av bygg ut med traktor på barmark avslås jamfør naturmangfoldloven § 48 da bruk av traktor vil gi nye spor til hytta. Verneforskriften har ikke unntakshjemmel for dette, og da kjøringen vil stride med verneformålet og påvirke verneverdiene nevneverdig, er det ikke hjemmel for å tillate dette jamfør Naturmangfoldlovens § 48.

Bruk av helikopter

Det gis dispensasjon jamfør Naturmangfoldlovens § 48 til å fly materialer av uthuset ned med helikopter – oppad til 3 turer/ landinger mellom hytta og vernegrensen ved gårdsbruket. Statens naturoppsyn skal varsles på forhånd og Reinbeitedistrikt 6 skal kontaktes for å avklare at flygingen ikke vil forstyrre reindriftens arbeid.

Klageadgang
Vedtakene kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker, jamfør forvaltningslovens §§ 28 og 29. Klagen skal være skriftlig og begrunnet og sendes via nasjonalparkstyret, jamfør forvaltningslovens § 32

Med hilsen

Geir Østereng
nasjonalparkforvalter

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift

Kopi til:

Reinbeitedistrikt 6	v/Ásllat Niillas Sara Smuk, Rasengveien 2	9840	VARANGERBOTN
Statsforvalteren i Troms og Finnmark	Statens Hus	9800	VADSØ
Statens naturoppsyn	E-post		
Fylkesmannen i Troms og Finnmark	Statens Hus	9800	VADSØ
Vardø kommune	Postboks 292	9951	VARDØ
Reinpolitiet	E-post		
Finnmarkseiendommen	Postboks 133	9811	VADSØ

Varangerhalvøya
nasjonalparkstyre

Saksfremlegg med protokoll

Arkivsaksnr: 2019/7816-7

Saksbehandler: Geir Østereng

Dato: 21.05.2021

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Varangerhalvøya nasjonalparkstyre/Várnjárgga álbmotmeahccestivra	49/21	27.05.2021

Oppfølging av varsel om pålegg om retting av bygg jfr. vilkår i tidligere gitt byggetillatelse - gnr. 2 bnr. 2. i Vardø kommune - Politihytta - Arnt Støme

Vedlegg:
1 Varsel om pålegg om retting av bygg på gnr. bnr. 2/2 i Vardø kommune - uthus og do
2 Tilbakemelding om ferdigstilling av uthus
3 Frist for gjennomføring av vilkår etter bygging av nytt uthus - Arnt Støme - 2002/2/2 - Varangerhalvøya Nasjonalpark
4 Dispensasjon fra Varangerhalvøya nasjonalparkstyre ST 24_2016

Saksprotokoll i Varangerhalvøya nasjonalparkstyre/Várnjárgga álbmotmeahccestivra - 27.05.2021

Vedtak

Som innstilt. Enstemmig.

Forvalters innstilling

Varangerhalvøya nasjonalparkstyre gir pålegg om retting av gammelt uthus ved riving/ demontering og bortfrakt på gnr./bnr 2/2 i Vardø kommune jamfør Naturmangfoldlovens § 69, første ledd. Pålegg om retting relatert til krav til riving av utedo utsettes inntil do er oppført inni uthuset, men eier anmodes om å gjøre dette samtidig.

Frist for retting justeres til 1 september 2021, hvor bygget minimum skal være demontert på stedet og være klargjort for utfrakt på senere snøføre/ evt. løftet ut ved bruk av helikopter.

Stedet befares så fort som mulig og på barmark etter 1. september for å se til at spor av bygget er fjernet/ pakket ned og klar for utfrakt på snøføre/ i luften.

Søknad om frakt av bygg ut med traktor på barmark avslås jamfør naturmangfoldloven § 48 da bruk av traktor vil gi nye spor til hytta. Verneforskriften har ikke unntakshjemmel for dette, og da kjøringen vil stride med verneformålet og påvirke verneverdiene nevneverdig, er det ikke hjemmel for å tillate dette jamfør Naturmangfoldlovens § 48.

Det gis dispensasjon jamfør Naturmangfoldlovens § 48 til å fly materialer av uthuset ned med helikopter – oppad til 3 turer/ landinger mellom hytta og vernegrensen ved gårdsbruket. Statens naturoppsyn skal varsles på forhånd og Reinbeitedistrikt 6 skal kontaktes for å avklare at flygingen ikke vil forstyrre reindriftens arbeid.

Angående varsel om krav om retting kan unnlatelse av gjennomføring til frist medføre direkte gjennomføring av forvaltningen jamfør Naturmangfoldlovens § 69 første ledd, og myndigheten kan jamfør § 71 sørge for iverksetting av tiltakene, og kreves dekket av den ansvarlige.

Naturmangfoldlovens § 71 hjemler adgang til å fatte vedtak om tvangsmulkt overfor tiltakshaver for å sikre at loven og bestemmelser i medhold av den blir etterlevd.

Saksopplysninger

Det vises til nasjonalparkstyrets «Varsel om pålegg om retting av bygg på gnr. /bnr. 2/2 i Vardø kommune – uthus og do 26.03.2021.

Platting

Styret har erfart at det er bygd platting mellom hytta og uthuset. Man kunne ikke se at denne var omsøkt og ønsket en tilbakemelding om det forelå byggetillatelse for dette. Om dette ikke forelå måtte plattingen omsøkes tillatelse, hvor mål og bakgrunnen for behovet ble oppgitt.

Styret ba om tilbakemelding innen 14 dager.

Arnt Støme søkte så 11.04.2021 om byggetillatelse for plattingen på 10 m2 platting mellom hytte og uthus (bygd), og i tillegg til søknad om å oppføre ytterligere 10 m2 til solvegg på vestsiden av hytta.

Forvalter ser behov for at stedet befares før saken behandles videre av nasjonalparkstyret angående platting bygd uten tillatelse, og lokalisering av ny platting.

Riving av gammelt uthus og do

Et vilkår for byggetillatelsen for uthuset var at gammelt uthus og utedo skulle rives, da det nye erstatter disse gamle byggene.

Da uthus ved befaring ble konstatert lukket per 04.07.2019, fastsatte nasjonalparkstyret frist for riving og fjerning av gammelt uthus og do til 06.05.2020.

Ved befaring 9 mars 2021 konstaterte styret at byggene ikke er revet, og vilkårene for byggetillatelsen er ikke tilstrekkelig gjennomført. Man varslet 26.03.2021 pålegg om riving av begge bygg innen 4 mai 2021, med 14 dagers svarfrist.

Varselet lød:
Varsel om pålegg om retting av gammelt uthus og do
Med hjemmel i nml. § 69 første ledd vurderer Varangerhalvøya Nasjonalparkstyre å pålegge Arnt Støme pålegg om retting av gammelt uthus og do, innen Varangerhalvøya nasjonalpark ved nevnte festepunkt.

Rettingen skal være gjennomført senest **4 mai 2021**.
Materialer for revet utedo og gammelt utedo skal jfr. tidligere tillatelse transporteres ned på snøføre. Materialer skal leveres til godkjent mottak og skal ikke brennes på stedet.
Angående varsel om krav om retting kan unnlatelse av gjennomføring til frist medføre direkte gjennomføring av forvaltningen jamfør Naturmangfoldlovens § 69 første ledd, og myndigheten kan jamfør § 71 sørge for iverksetting av tiltakene, og kreves dekket av den ansvarlige. Naturmangfoldlovens § 71 hjemler adgang til å fatte vedtak om tvangsmulkt overfor tiltakshaver for å sikre at loven og bestemmelser i medhold av den blir etterlevd.
Jamfør forvaltningsloven § 16 gis tiltakshaver *14 dager* til å forklare seg/ gi ytterligere opplysninger til varselet. Dette innen 11 april 2021 til sftfpost@statsforvalteren.no , merk saken med 2019/7816.

Saken gjelder gitt tidligere vilkår i byggetillatelse for oppføring av uthus inkludert utedo, hvor gammelt frittstående utedo og gammelt utedo skulle rives etterpå. Uthuset er konstatert oppført og lukket.

Vurdering

Regelverket
Saken er behandlet etter verneforskriften for Varangerhalvøya nasjonalpark og naturmangfoldsloven (NML).

Verneforskriften
Varangerhalvøya nasjonalpark er vernet fordi den representerer et stort og tilnærmet urørt naturområde. Parken skal bevare den mest arktisk pregete delen av fastlands-Norge, med spesielle landformer og avsetninger etter istida, et plante- og dyreliv med østlige og arktiske innslag, et kjerneområde for fjellrev, og unike samiske kulturminner. Verneverdiene er nærmere beskrevet på www.nasjonalparkstyre.no/Varangerhalvoya.

Formålet med vernet er beskrevet i verneforskriftens § 2, hvor det i paragrafens første ledd står:
"Formålet med Varangerhalvøya nasjonalpark er å bevare et stort og i det vesentlige urørte naturområde, tilnærmet fritt for tekniske inngrep, som sikrer biologisk mangfold med økosystemer, arter og bestander. I dette inngår blant annet å bevare den mest arktisk pregete del av fastlands-Norge med spesielle landformer og avsetninger etter istida, et plante- og dyreliv med østlige og arktiske innslag, et kjerneområde for fjellrev og unike samiske kulturminner"

Forskriftens § 3 punkt 1.1. gir et generelt vern mot inngrep i landskapet:
"Området er vernet mot inngrep av enhver art, herunder oppføring av bygninger, andre varige eller midlertidige innretninger, gjerder og anlegg, vegbygging, bergverksdrift, vassdragsregulering, graving, utfylling, henleggelse av masse, sprenging, boring, bryting av steiner, mineraler og fossiler, fjerning av større steiner og blokker, drenering, annen form for tørrlegging, nydyrking, bakkeplanering, fremføring av luft- og jordledninger, bygging av bruer og klopper, oppsetting av skilt, merking av stier, løyper o.l.

Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende."
Det framgår ellers av foredraget til kongelig resolusjon for nasjonalparken at "oppsetting av nye bygg i verneområdene, spesielt i nasjonalparker, skal behandles restriktivt" (s. 35). I Kongelig resolusjon for vernet er Økt motorisert ferdsel, og bygging av forskjellige anlegg/installasjoner eksempler på aktiviteter som på sikt kan bli en trussel mot verneverdiene i området

6. *Motorferdsel*
6.1 Forbud mot motorferdsel

Motorferdsel er forbudt på land og vatn, og i lufta under 300 meter.

Motorferdsel på barmark er forbudt i nasjonalparken med noen unntak.
Unntakshjemlene åpner ikke for frakt av bygg med traktor på barmark, og frakt av uthus med helikopter ned fra hytte kommer heller ikke innenfor unntaksbestemmelsene i denne sammenhengen og må vurderes jamfør naturmangfoldlovens § 48.

Naturmangfoldlovens § 48
Dispensasjonsmuligheten i nml § 48 skal være en sikkerhetsventil, som skal fange opp uforutsette eller spesielle/særlige tilfeller. Hjemmelen skal ikke brukes til å utvide rammen for vernevedtaket ved at det rutinemessig gis dispensasjon til tiltak/aktiviteter som i utgangspunktet er forbudt. At vilkårene er oppfylt gir ikke krav på tillatelse. Det er opp til nasjonalparkstyret å vurdere om søknaden gir grunn til å gi dispensasjon fra verneforskriften i dette tilfelle.

Utredning av saken etter naturmangfoldloven §§ 8 - 12
Naturmangfoldlovens § 7 sier at prinsippene i lovens §§ 8-12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal bygges på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger.

Naturverdiene i Varangerhalvøya nasjonalpark
Varangerhalvøya er den mest arktisk pregete delen av Fastlands-Norge. Plantelivet er særpreget som følge av at halvøya er et møtested for arter fra det nordlige Arktis, det østlige Sibir og mer sørlige planter. Dette gjelder også Komagdalen.

Tiltaket som Støme har søkt om ligger ved en sidedal til Komagdalen. I Komagdalen er det allerede en betydelig menneskelig påvirkning. Det er en del hytter der, det går ATV-kjørespor til området, og det benyttes til annen utmarksbruk. Støme har etter årlig søknad de siste somrene fått tillatelse til å bruke ATV til hytta i jordbrukssammenheng, da på et ATV spor.

Alt dette må være med i vurderingen av den samlede belastningen etter naturmangfoldlovens § 10.

Kjøretraseen er bæresvak ved flere partier og har bredden til ATV. Konklusjonen av denne vurderingen er slik vi ser det at ytterligere inngrep i form av bygninger som ikke fjernes på gitte vilkår, og motorferdsel med traktor vil forringe verneverdiene. Bruk av helikopter fra 15 august, eller bruk av snøskuter vurderes som beste miljøforsvarlige teknikk og transportmiddel for å få fjernet materialene fra uthuset. Stedet er befart. Kunnskapen i saken tilsier at Naturmangfoldlovens § 9 føre – var hensyn, ikke kommer til anvendelse. Naturmangfoldlovens § 11 er lite aktuell og helikopter/ snøskuter vurderes som beste miljøforsvarlige teknikk jamfør kravene i Naturmangfoldlovens § 12.

Vurdering av saken
Eier gav 11 april 2021 tilsvar til varsel om pålegg

Riving av uthus og do har ikke latt seg gjøre så langt. Forrige vinter var det ekstreme snemengder og dårlige værforhold. Denne vinteren har jeg vært delvis sykmeldt i perioder, i tillegg har vår faste gårdsarbeider vært coronafast i Latvia. Uthuset er heller ikke ferdigstilt, bare lukket.
Det er ønskelig å frakte uthuset bort uten å rive det i stykker. Jeg søker derfor om tillatelse til bruk av traktor/helikopter til dette.

Gitt tidsaspektet i saken innstiller forvalter på at tiltakshaver får utsatt frist til 1 september til å plukke ned uthuset slik at det er klart til nedfrakt med helikopter/ snøskuter. Det var svært mye snø i 2020, men i 2021 er det lite snø og forholdene ligger til rette. Eier har uttrykt at man ikke er i mål med do i nytt uthus, og det innstilles på at det gis noe mer tid til å rive doen.

Forvalter vurderer det til at nasjonalparkstyret av allmennpreventive hensyn bør vurdere tvangsmulkt fra 1 september 2021, dersom uthuset ikke blir plukket ned til da.

Naturmangfoldloven § 73 hjemler adgangen til å fatte vedtak om tvangsmulkt. Formålet med tvangsmulkt er å sikre at loven og bestemmelser i medhold av den blir etterlevd.

Angående varsel om krav om retting kan unnlatelse av gjennomføring til frist medføre direkte gjennomføring av forvaltningen jamfør Naturmangfoldlovens § 69 første ledd, og myndigheten kan jamfør § 71 sørge for iverksetting av tiltakene, og kreves dekket av den ansvarlige

Angående den motoriserte ferdselen vurderer forvalter at bruk av helikopter/ snøskuter vil være den beste teknikken da bruk av traktor kan bidra til å forringe verneverdiene ved vegetasjonen i området, med etablering av traktorbredde på eksisterende ATV – kjørespor, og dette vil stride mot verneformålet. Nasjonalparkstyret har tidligere avslått søknad om å benytte traktor på samme kjørespor som er opparbeidet av ATV. Arktisk tundra tilsier at marken er ekstra sårbar for motorisert ferdsel med tynt jordsmonn og en rekke arktiske og østlige arter er vanlig i nasjonalparken.

Bruk av helikopter vil være en forbigående forstyrrelse. Saken er såpass spesiell at den ikke vurderes for å ha presedens. Om det gjennomføres fra 15 august vil det komme minst i konflikt med rein eller annet dyreliv, eller friluftslivet ved sin forstyrrelse i området.

Høysesong for friluftslivet i området er 20 juni - 15 august og sammenfaller med laksefisket i Komagelva.
En tillatelse jamfør naturmangfoldlovens § 48, kan gis da man vurderer at tre flyvninger ikke vil stride mot verneformålet eller påvirke verneformålet nevneverdig, og flygingen vurderes som nødvendig.

Forvaltningsmyndigheten vil benytte helikopter i Komagdalen området fra midten av august i forbindelse med fjerning av rester av en høyspentlinje. Det er mulig utløft av byggmaterialer fra rivingen kan koordineres med helikopterselskapet i samme tidsrom. I så tilfelle må det være klargjort senest 15 august, eller etter nærmere avtale med nasjonalparkforvalter.